

Х. В. Турко

Левтекс

«ЛЕВТЕКС» – підприємство текстильної промисловості. Діяло 1956–2006 у Львові. Засн. як Львів. ткац. ф-ка на базі ткац. артілі «Червоний Жовтень» та низки дріб. вироб-в, де виготовляли доріжки, скатертини, покривала. Від 1992 – орендне підприємство «Львів. бавовн. ткац. ф-ка»; від 1994 – ЗАТ «Л.». Мебл.-декор. і тех. тканини ф-ки вирізнялися високою якістю, багатим колоритом, поліфункціональністю, тому були конкурентноспромож. на внутр. ринку та за кордоном. Спочатку налагодили випуск пістрявотканих тканин. Вироб-вом плахт. тканин займалися художниці М. Луцкевич і Є. Фащенко. Від 1958 за їхніми проектами (поряд із платтяною «шотландкою») випускали скатертини, покривала та одноуткові мебл. тканини. На поч. 1960-х рр. до Львів. ткац. ф-ки приєднано 64 автомат. одночовник. верстати ткац. цехів м. Миколаїв [Львів. обл.](#) (підрозділ спеціалізувався на випуску декор. тканин типу «плахта»). У 1960-х рр. переоснащено ткац. устаткування, що вплинуло на вироб. процес і дозволило розширити асортимент декор.-мебл. тканин. У серед. 1960-х р. розпочато виробництво плахт. тканини підвищеної міцності для обтягування меблів. Художники підприємства розробили нові проекти рисунків мебл. двоколір. тканин типу «плахта» з новими структурами, для виробництва застосовували 10–12 ремізок, завдяки чому ускладнилися композиції рисунків і колористика. Це були двоосн. плахт. тканини, у яких перша основа – ґрунтова, що, переплітаючись з утком, утворювала на тканині тло мішк. переплетенням, а друга – додатк. (притискна), яка творила при переплетенні з утковою ниткою настилосн. узор. Встановлено апарати КТ-100, на яких фарбували пряжу прямими барвниками, що дало можливість збагатити кольор. гаму тканин. Від 1965 на ткац. верстатах із кареточ. зівоутворюв. механізмами розпочато виготовлення мебл. репсу з дріб. візерунками. У 2-й пол. 1960-х рр. ф-ка розпочала випуск мебл.-декор. тканин із дрібнорапорт. абстракт. візерунками з різноманіт. кольор. плям та ліній; проте мода на них швидко минула, з'явилася тенденція до появи візерунків із використанням геом. орнаментики. Наприкінці 1970-х рр. розроблено полегшену структуру, нові проекти заправоч. рисунків, у яких клітку рапорту збільшено, а орнам. мотив ускладнено. Виготовляли декор. тканини типу «плахта» з насич. орнам. заповненням (середньорапортні рисунки, у яких квадрати з орнам. візерунком розмежовували широкими смугами по вертикалі і горизонталі). У нових розробках плахт. тканин вертикал. лінії стали

ширшими і вкритими візерунчастими переплетеннями. У 1980-х рр. на ф-ці почали працювати художники М. Литвинюк, Ю. Степанюк, колористи С. Покітко, Т. Волкова, П. Виханська, нові структури тканин фахово розробляли М. Романишина та І. Литвинюк. З'явилися проекти плахт. тканин із великим рапортом візерунка, розміри кліток у них збільшилися і були заповнені спрощ. орнаментом, для збагачення колориту цих тканин снування основи було фасонне (кольор. смугами). У 2-й пол. 1980-х рр. встановлено безчовник. багатоколірні ткац. верстати, що дало можливість виготовляти мебл. тканини з різних типів волокон і структур ниток. Від 1985 технологію фарбування пряжі проводили спец. закріплювачами, що підвищило її стійкість до світла, тертя та хім. обробки. Наприкінці 1980-х рр. на безчовник. багатоколір. ткац. верстатах освоєно нові жакард. машини «Z-344» чес. виробництва, на яких випускали шпалерні тканини «Калина», «Пролісок», «Верес». На поч. 1990-х рр. ф-ка перейшла на випуск тех. тканин на простіших верстатах, обсяги виробництва осн. продукції значно скоротилися. 1996 виготовляли тех. тканини для гумотех. виробів (приводні ремені), автомоб. шин, пакувал. тканини. 1997 розроблено нову структуру тех. тканини «ЧХЛ», яку виготовляли на експорт у США. Однак усі ці спроби пристосуватися до змін в економіці не врятували підприємство від ліквідації.

Рекомендована література

1. Турко Х. В. Традиційна плахтова тканина як джерело творчості художників Львівської ткацької фабрики 2-ї пол. ХХ ст. // Вісн. Харків. академії дизайну і мистецтв. 2010. № 4.

Покликання на статтю:

Левтекс / Х. В. Турко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-53928>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).